

κάμμινια δ' λεία δὲ φκειάν' σουσιτὴ Αἰτωλ. Ἀλλάνταβον πιδί εἶν' οὐ δεῖνα αὐτόθ. Τί ἀλλάνταβους ἀνθρουπους εἶσι, πῆρις σβάρα μὲ τὰ πονδάρια σ' τοῦ πιάτιον κί τό 'σπασις αὐτόθ. Μὲ πάτ' σις τοῦ πονδάρ' κί μὸβγαλις τοῦ νύχ', εἶσι ἀλαφάνταλ- λους ἀνθρουπους! αὐτόθ. Ἀλλάνταβ' ᾱ'ναῖκα, κάθι μέρα κἀν' ζ' μῆς, σπάει ποντήρια, φλιτζάνια αὐτόθ. Συνών. ἀκα- ταστατος I, ἀντίθ. ταχτικός, φρόνιμος.

άνταλλάζω λόγ. πολλαχ. καὶ Πόντ. (Κερασ. Οἶν.) ἀνταλλάζον ἐνιαχ. βορ. ιδιόμ. ἀδιλλάζω Κεφαλλ. Πελοπν. (Μάν.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ἀνταλλάσσω. Ἐν τῷ τύπ. ἀδιλλάζω ἔγινε ὑποκατάστασις τῆς προθ.

1) Δίδω τι πρὸς ἀνταλλαγὴν λόγ. πολλαχ. καὶ Πόντ. (Κερασ. Οἶν.): Δὲν ἀνταλλάζον γὼ τοῦ χουράφι μ' μὲ τ' ἀμ- πέλ' αὐτεῖνον Αἰτωλ. Τ' ἀντάλλαξαν τὰ σπίτια αὐτόθ. Ἀλ- λάζω καὶ ἀνταλλάζω Κερασ. Ἀς ἀνταλλάζωμ' αὐτο αὐτόθ.

β) Φορῶ νέα καὶ καθαρὰ ἐνδύματα ἀντὶ τῶν παλαιῶν Πελοπν. (Μάν.) Συνών. ἀλλάζω A 3 β. 2) Ἀμτβ. παραμορφοῦμαι, φθείρομαι Κεφαλλ.: Δὲν ξέρω πῶς ἐγί- νηκες, ἀδιλλάξες! Συνών. ἀσκημίζω. Πβ. ἀλλάζω B 1.

άνταλλαξιά ἡ, Μῆλ. ἀδαλλαξιά Νάξ. (Φιλότ.) ἀδαλ- λαξιά Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀνταλλάζω.

Ἀνταλλαγή ἐνθ' ἀν.: Θέλεις νὰ κάνωμε ἀνταλλαξιά; Μῆλ. Εὐτό τό χτήμα τό 'χω ἀδαλλαξιά ἀπὸ τὸν δεῖνα Φιλότ.

***άνταλλαχτό** τό, ἀδιλλαχτό Κεφαλλ.

Τὸ οὐδ. τοῦ ἐπιθ. *ἀνταλλαχτός < ἀνταλλάζω μεταπεσὼν εἰς σημασίαν οὐσιαστικοῦ. Πβ. καὶ μεταγν. ἐπίθ. ἀντάλλακτος.

Τέρας, ἔκτρομα (διὰ τὴν σημ. πβ. ἀντάλλαγμα 2): Ἐγίνηκες σὰν ἀδιλλαχτό.

άνταλλος ἐπίθ. ἐγράφη ὡς συνών. τοῦ ἀκατάστα- τος I. Ἀντὶ τοῦ ὑποθετικοῦ τούτου τύπ. ἐπροτιμήθη ὁ ἀντάλλαγος, ὁ ἰδ.

άντάμα ἐπίρρ. ἐντάμα Ἀπουλ. (Καλημ. Μαρτ.) Λυκ. (Λιβύσσ.) Πόντ. (Κοτύωρ. Ὁφ. Σούρμ. Τραπ.) ἐντάμαν Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Σαράχ. Τραπ. κ. ἄ.) ἐντάμας Πόντ. ἀντάμα κοιν. καὶ Ἀπουλ. (Καλημ. Μαρτ.) Καλαβρ. Πόντ. (Κοτύωρ. Οἶν.) ἀδάμα πολλαχ. ἀντάμαν Πόντ. ἀντάμας Πόντ. ἀδάμι Θράκ. (Αἰν.) Κεφαλλ. ὄντάμαν Πόντ. (Χαλδ.) ἄντάμα Καλαβρ. (Καρδ.) Ρόδ. δάμα Λέσβ. Καπ. (Ἀραβάν. Σινασσ. Φάρασ.) δάμας Μαριούπ. ἀνταμῶς Λεξ. Μπριγκ. ἀδαμῶς Κέρκ. (Ἀργυραῖδ.) Κεφαλλ. ἀνταμοῦ Πόντ. (Κερασ.)

Τὸ μεσν. ἐπίρρ. ἀντάμα, παρ' ὃ καὶ ἐντάμα, ὃ ἐκ τῆς μεταγν. φρ. ἐν τῷ ἄμα. Πβ. Κορ. Ἀτ. 2, 125. Ὁ τύπος ἀδάμι, ὅστις ὡς ἀντάμι καὶ ἐν Ἐρωφίλ. ἰντερμ. A 148 (ἐκδ. ΣΞανθουδ.) κατὰ τὸ δμάδι, μαζί. Πβ. Ἐρωτόκρ. (ἐκδ. ΣΞανθουδ. 497). Τὸ ἀνταμῶς κατὰ τὰ πολλὰ εἰς -ῶς ἐπίρρ., τύπ. δὲ ἐνταμῶς καὶ ἐν Ἑπαίν. γυναικ. 401 (ἐκδ. ΚΚrumbacher). Τὸ ἀνταμοῦ κατ' ἀναλογ. πρὸς ἄλλα εἰς -οῦ ἐπίρρ. Τύπ. ἐνταμοῦ παρὰ Δουκ. (λ. μ. π. οὐ φρα).

1) Ὁμοῦ, μαζὶ κοιν. καὶ Ἀπουλ. (Καλημ. Μαρτ.) Καλαβρ. (Καρδ. κ. ἄ.) Καπ. (Ἀραβάν. Σινασσ. Φάρασ. κ. ἄ.) Μαριούπ. Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Ὁφ. Σαράχ. Σούρμ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.): Εἶμαι - ἔρχομαι - κοιμοῦμαι - πέφτω - πηγαίνω - πίνω - τραγουδῶ - τρώγω ἀντάμα κοιν. Νὰ πάτε ἀδαμῶς ἴσαμ' ἐκεῖ Ἀργυραῖδ. Ὁλοὶ ἀντάμα (σύμπαντες) Ζάκ. Κάπον σ' εἶδα, κάπον μ' εἶδες, κάπον ψονμὶν ἐφάαμεν

ἀντάμα Κύπρ. Πάντα ἐντάμαν πορπατοῦνε ἀοῦτα τὰ δύο ἀδέλφῳ Τραπ. Ἐντάμα νὰ πάμε 'ς σὸ γυαλὸ Ὁφ. || Φρ. Δὲν ἀφίβ' τὰ δυὸ ἀντάμα (δὲν ἀφίνει κἀνένα ἡσυχον) Μακεδ. (Κοζ.) Δὲ μ' ἀφ' σις τὰ δυὸ ἀντάμα δῶ μέσα (τὰ ἀνακάτωσες ὄλα) Ἡπ. (Ζαγόρ.) || Παροιμ. φρ. Ἀντάμα κονβενιζάσουμε καὶ χώριμ ἀκούμε (ἐπὶ κακῆς συνεννοήσεως συνομιλητῶν) πολλαχ.

Ἀντάμα δὲ μονοιάζουμε κ' ἡ χωρισιὰ κακὴ 'ναι (ἐπὶ φιλονικούντων καὶ πάλιν συμφιλιουμένων) Πελοπν. (Βυτίν.) κ. ἄ. || Ἀσμ.

Ἀχι, καὶ πῶς τὰ ξέχασες τὰ κάμαμεν ἀδάμα κ' ἐδὰ λυπᾶσαι τὸ χαρτὶ νὰ πέψης ἓνα γράμμα

Κρήτ.

Εἰς 'σαι τ' ἀνθὶ τῆς μιλῆς, τῆς λεμονῆς τὸ φύλλο, εἰς 'σαι ποῦ γεννήθηκες ἀντάμα μὲ τὸν ἥλιο

Ἡπ.

Στρατιῆτες καὶ πραγματευτῆς δύο ἀντάμαν πάνε Πόντ. Συνών. ἀλλάι B 1, μαζί, δμάδι. 2) Μεταξὺ Χίος: Ἀντάμα των. Συνών. ἀνάμεσα 1, ἀνα- μεσης 1, ἀναμεσικῶς, ἀναμεσοθρό, ἀνάμεσον 1, ἀναμεταξὺ 1. 3) Μόλις Πόντ. (Κερασ.): Ἀνταμοῦ ἓναν ἡῖρα. 4) Εὐθύς ὡς Πόντ. (Κερασ.): Ἀνταμοῦ εἰπ' αὐτο, ἔρθεν κ' ἐκεῖνος. 5) Ὡς προῦ. μετὰ, συντασσό- μενον μετὰ γενικῆς Καπ. (Σινασσ. Φάρασ. κ. ἄ.) Κάρπ. Πόντ. (Κοτύωρ.) Χίος: Νὰ μὴ μιλῆς πλὴν ἀντάμα μου Κάρπ. Τὴν δαπάνα σ' ἔπαρ' ἐντάμα σ' (δαπάνα=ἐφόδια) Κοτύωρ. Ἐὼ εἶμαι δάμα του Φάρασ. Ἡ πεντάμορφη σαφοῦ δὲν μπόρ' σεν νὰ ποίκ' τὴν γνώμη τ', ἀποφάσισε νὰ φύγῃ κ' ἐτοῦτ' δάμα τ' (σαφοῦ = ἐπειδὴ) Σινασσ. Συνών. ἄμα A 3.

άνταμάκι τό, Πελοπν. (Ἀρκαδ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀντάμης.

1) Ἀνθρωπος κομψός. 2) Ἀνθρωπος γενναῖος.

άνταμείβω λόγ. κοιν. ἀνταμείβω Εὐβ. (Κάρυστ.) ἀδαμείβω Κρήτ. ἀντιμέβω Χίος (Βροντ. κ. ἄ.) — ΣΖαμπελ. Ἀσμ. δημοτ. 764 ἀδιμέβω Κεφαλλ. ἀδιμέβον Θράκ. (Αἰν.) Πελοπν. (Μάν.) ἀδιμέβω Κρήτ. ἀδινέβω Κρήτ. (Ἐμπαρ.) ἀντιμέβω Εὐβ. (Κονίστρ. Κύμ. Ὁξύλιθ. κ. ἄ.) δαμείβω Ἀστνπ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ἀνταμείβομαι. Ὁ τύπ. ἀντιμέβω κατ' ἀποκατάστασιν τῆς προθ. ἀντί, δι' ὃ ἰδ. ΓΧατζιδ. ἐν Ἀθηνᾶ 24 (1912) 27, ἡ δὲ κατάλ. μετεπλάσθη κατὰ τὰ εἰς -εύω (-έβω) ὡς καὶ ἀναπαύω - ἀναπεύω, συγ- κρούω - συγκρέβω, δι' ὃ ἰδ. ΓΧατζιδ. ἐν Ἀθηνᾶ 9 (1897) 199 καὶ 215, 24 (1912) 12 καὶ MNE 1, 271 καὶ 2, 518. Ὁ τύπ. οὗτος καὶ μεσν. Ἐν τῷ τύπ. ἀδινέβω ἐτράπη τὸ μ εἰς ν κατ' ἀνομ. διὰ τὸ ἐπόμενον χειλικὸν β. Πβ. καὶ ἀδινεβὴ ἐν λ. ἀνταμοιβή.

1) Ἀνταποδίδω τὸ καλὸν ἢ καὶ τὸ κακόν, καθόλου ἀνταποδίδω κοιν.: Ὁ Θεὸς νὰ σὲ ἀνταμείψῃ κοιν. Ὁ Θεὸς νὰ σ' ἀδιμέψῃ γιὰ τὸ καλὸ ποῦ μοῦ 'καμες Κρήτ. Ὁ Θεὸς νὰ σ' ἀδαμείψῃ κατὰ τὰ ἔργα σου αὐτόθ. Ὁ Θιγὸς νὰ σοῦ δαμείψῃ τὸ μιστό σου Ἀστνπ. Καλὰ μ' ἀντίμεψες Κονίστρ. Αὐτὰ ποῦ μοῦ εἶπες θὰ σοῦ τὰ ἀδινέψω μὲ ἡμέρα Ἐμπαρ. Τοῦ 'πα ἓνα λόγο καὶ μοῦ τὸν ἀντίμεψε Βροντ. || Ἀσμ.

Θὰ σ' ἀντιμέψω μὲ τσαιρὸ 'ς τ' ἀρρεβωνιάσματά σου Κύμ.

Ἄσε μ', ἀφέντη μ', ἄσε με κ' ἐγὼ νὰ σ' ἀντιμέψω, νὰ κατεβῆς σὲ πόλεμο, νὰ μπῆς νὰ πολεμήσῃς, νὰ σκύνω τὸ κεφάλι μου νὰ κόψουν τὸ δικό σου ΣΖαμπελ. ἐνθ' ἀν.

Ἐννοια σου, νοιά σου, μαῦρε μου, τσ' ἐγὼ νὰ σ' ἀνταμείψω Κάρυστ. Ἡ σημ. καὶ μεσν. Πβ. Σπαν. στ. 606 (ἐκδ. Wagner

